

Det första missionshuset

”Bönhuset” är en intressant fastighetsbeteckning som användes i Svenska kyrkans församlingsbok för det Missionshus som Missionsföreningen invigde 1897.

Det var ett viktigt mål för församlingen att få en egen lokal. Två månader efter församlingens bildande fick man av Lilla Vilunda arrendera en byggnadstomt på 50 år och i april godkände styrelsen ett kostnadsförslag för att anlägga en husgrund under sommaren. Året därpå, 1897 inköptes timmer i form av stockar och en loge och så uppförde byggmästare Brundin med stöd av frivilliga krafter huset fram till juli, inredning

Missionshuset i hörnet Björkvallavägen-Väsbyvägen byggdes 1897 till en kostnad av 4000 kronor och fungerade, med en del om- och tillbyggnader, som församlingens kyrka till 1974.

inköptes och skänktes från olika håll till invigningen 8 augusti. En månad senare erbjuds församlingen att ersätta byggnadsarrendet med inköp av en större tomt runt kyrkan. I december har församlingen med 25 medlemmar ett nytt missionshus, en skuld på 1200 kronor (kyrkan kostade 4000 kronor) och framtidstro nog att kalla F A Björk som församlingens föreståndare och predikant.

Hur vågade man? Jo – främst hade församlingen starka pionjärer men dessutom fanns en vänkrets som gav ett starkt stöd.

Tre exempel:

- Från Immanuelskyrkan i Stockholm fanns flera personer som hade engagerat sig i verksamheten i Väsby under 1890-talet. F A Björk bodde i Stockholm men medverkade både som predikant och genom att skänka egna och insamlade medel till missionshuset.

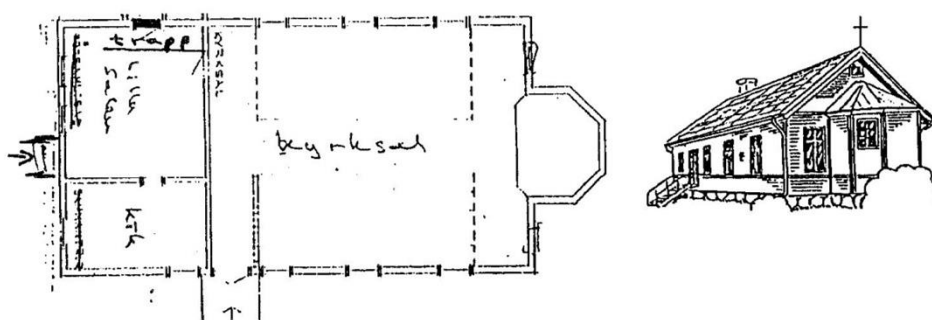
- Ingenjör N P Sjunnesson ritade kyrkan med dess ovanliga absid.

- I Väsby var patron Karl Åström på Lilla Vilunda en stor tillskyndare: han arrenderade först ut en byggnadstomt, sålde virke till bygget och så efter invigningen avstyckade han 1200 kvadratmeter runt kyrkan, sålde tomten till församlingen för 300 kronor, ett belopp som han vid nästa möte lade i kollekten. Han hade även hyrt ut en sal till missionsvärnerna långt innan församlingen hade bildats.

Missionshusets utformning

Missionshuset ritades först som väggar runt en samlingslokal men efterhand (eventuellt först 1906) utökades ambitionen med ett kök och rum (en liten samlingsal) och därovan en liten lägenhet för predikanter. Samlingssalen rymde 150 personer som satt på långbänkar, ordnade i tre partier. I fonden fanns en absid, en utbyggnad som fördjupade estraden bakom talarstolen. 1906 byggdes kyrkan ut och två fönster öppnades runt absiden. Orgel fanns redan från start men ersattes 1906 med en ny Lundholmsorgel.

Lovisa Mattson flyttade in i kyrkans undre lägenhet och tjänstgjorde som vaktmästare. 1914 ombyggdes tomtens lillstuga från tvättstuga till bostad. Lovisa flyttade dit, och så kunde familjen Widlund nyttja rum på båda våningarna och överta vaktmästaruppgiften.

Fotografen Hedvig Lundqvist, Lovisa Mattsson och en äldre kvinna utanför missionshuset omkring 1910.

Församlingen som fastighetsförvaltare

Missionshuset användes från 1897 till 1974. Samlingssalen och husets yttre former bestod med några få utbyggnader. Tanken om bostäder i kyrkan förändrades med tiden - vaktmästare behövdes och bodde i regel på övervåningens enrummare.

Av pastorerna hade Björk egen bostad i Stockholm och under sin andra period i Väsby. Bergins bostad är obekant. När Wilhelm Eriksson kallades 1921 köpte församlingen fastigheten Karlsro som avyttrades 1927 sedan pastorn hade flyttat. De pastorer som kom mellan 1947 och 1955 fick hyra lägenhet på eget bevåg men 1955 inköptes ett radhus vid nuvarande Lagmansvägen som utnyttjades som pastorsbostad tills det såldes 1984 (då pastorsfamiljen flyttade till egen bostad p g a familjens storlek).

Fastigheter kräver underhåll och tidsanpassning :

- värme systemet bestod av lägenhetskakelugn och i kyrksalen kamin för koks och ved,
- fotogenljuset ersattes med elljus samtidigt som
- telefon anskaffades 1917,
- utedass på gården,
- egen brunn, grävd av smeden Sandberg

Vid olika ombyggnader förändrades mycket, främst omkring 1940 då:

- en källare skapades under samlingssal och kök där vattentoalett och pannrum med centralvärme åt huset installerades
- ett trapptorn byggdes vilket ökade lägenheternas yta och medförde en ny entré till bostäder och kök.
- vatten och avlopp anslöts efterhand till de kommunala systemen,
- parkeringsplats ordnades.
- lägenheterna moderniserades och omdisponerades.

GÖRAN NEIDER